DE LEGIBVS QVIBVSDAM SVBTILIORIBVS SERMONIS HOMERICI DISSERTATIO SECVNDA

SCRIPTA

CREATIONI

XIII. PHILOS. DOCTORVM ET LL. AA. MAG.

RECTORE MAGNIFICO

ERNESTO CAROLO WIELAND

S. R. M. BORVSS. CONSIL. AVL. HISTORIARVM PROF. P. O. COLLEG. MIN. PRINC. SODALI. SOCIETATIS IABLONOVIANAE ALIARVMQVE ACADEMIARVM SOCIO

PROCANCELLARIO

GODOFREDO HERMANNO

ELOQ. PROF. PVBL. ORD. COLLEGII MINORIS PRINCIPVM SODALI CET.

1803 DECANO

MAVRICIO DE PRASSE

MATHEM. PROF. PVBL. ORD. SOC. LIT. IABLONOV. ALIARVMQVE SODALI

Monachii accepi a Thierschio 13 Maji MDCCC

D. IV. MARTII cIↄIↄcccxiii.

LIPSIAE
EX OFFICINA KLAVBARTHIA.

Non inepte mihi videtur Thierschius, quum de modis verborum, qui temporibus indicandis apud Homerum inserviunt, dissereret, seorsim tractasse eos locos, qui sunt in comparationibus; non quod harum alia sit, quam reliquae orationis, ratio: nam qui hoc fieri posset? sed quod quaestio illa, ad unum, idque haud amplum genus revocata, multo minus habere difficultatis potest, quam si per immensam loquendi formarum varietatem diffundatur. Non recte tamen, universa tractaturus, ordiare a tali aliquo genere: quoniam in parte aliqua consistenti proclivior ad errorem via est, quam universa, quantumvis varia et dissimilia, consideranti. Quare quum de modorum usu apud Homerum disserere instituerem, malui, priusquam de comparationibus dicerem, universam istius rei rationem describere, quam ab his initio facto, etsi id maxime perspicuum exemplum esse intelligebam, ad reliqua explicationem transferre. Etsi autem totus hic locus, qui est de comparationibus, facile potest ex iis intelligi iudicarique, quae iam sunt universe de usu modorum dicta, tamen habet ille etiam propria quaedam, non illa quidem recondita, sed quae tamen adnotasse non fuerit supervacaneum. Neque enim probo Thierschium, qui particulas temporales in comparationibus, si res ut praeterita narratur, cum indicativis praeteritorum; si ut praesens, cum coniunctivo; nusquam autem cum optativo construi contendit: a quibus regulis solam dicit particulam ἠΰτε recedere, quae etiam praesentis indicativum admittat, et ita quidem, ut excludat coniunctivum. Nam haec ego ut non esse vera existimem, rationes habeo gravissimas, unam, exempla, quorum multa, nisi violentius mutentur, repugnant regulis istis; alteram, graviorem etiam, rei ipsius naturam, quae

talis

talis eſt, ut non poſſe veras eſſe regulas iſtas evincat. Ab hac vero re, ut par eſt, capiendum nobis erit disputationis exordium.

Ac nemo non videt, poſſe quid comparari vel cum eo, quod re vera eſt, vel cum eo, quod poteſt eſſe. Hoc alterum duplex eſt. Nam aut eo poſſe eſſe intelligitur, quia, ſi caſus tulerit, re vera evenire ſolet; aut ſola cogitatione, tamquam quod fiat, ſumitur, etiamſi forte ne poſſit quidem fieri. Apparet, plane easdem hic cerni diverſitates, quas ſupra in modis verborum eſſe vidimus. Vnde conſentaneum videtur, quum quid cum re, quae vere eſt, comparatur, indicativo utendum eſſe; ubi autem cum eo, quod aliquando eveniat, coniunctivo; denique ſi cum eo, quod cogitetur tantum eſſe, nec ſit, optativo.

Primum igitur de iis rebus dicatur, quae vere ſunt. Has quis volet tali verbi modo indicare, quo non vere eſſe, ſed poſſe eſſe ſignificentur? Sed de tribus temporibus, quibus omnia eveniunt, unum, futurum dico, natura ſua ad comparationem parum idoneum eſt. Quum enim declarandae rei inſerviant comparationes, conſentaneum eſt, potius cum eo, quod eſt vel fuit, comparandum aliquid eſſe, quia hoc, quale ſit, novimus, quam cum eo, quod futurum ſit, quod quoniam nondum cognovimus, ipſum potius aliqua comparatione illuſtrandum erit, quam ut ipſum aliam rem illuſtret. Quare futurum vix invenietur in comparationibus, niſi in locis corruptis: veluti Il. ν. 707. Reliqua igitur ſunt praeteritum et praesens. Vtrumque ſeorſim conſideremus.

Ac praeteriti indicativo primum in re vere facta neceſſario utendum eſſe, nemo non videt. Sic Od. υ. 66. *ὡς δ' ὅτε Πανδαρέȣ κȣ́ρας ἀνέλοντο θύελλαι*, et quae multa ibi de his narrantur. Deinde vero alium uſum hic indicativus habet, qui talis eſt, ut regulae ſupra poſitae repugnare videatur: uſurpatur enim etiam de his, quae non revera eſſe, ſed aliquando evenire intelliguntur. Non repugnat vero. Nam hoc ipſum maxime proprium eſt orationis poeticae, ut certa pro incertis comme-

commemoret, quaeque vel possunt fieri vel solent, ut vere facta referat, eoque rem, ex generis infinitate in singularis facti arctos fines contractam, certo in exemplo contemplandam exhibeat. Est autem haec ratio, ut modo indicavimus, duplex: nam aut ea, quae solent fieri complectitur: unde in his locis frequens est praesentis admixtio: Iliad. ε. 902. *ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν, ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι*: aut de re est, quae aliquando fit, ut Il. γ. 33. *ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη οὔρεος ἐν βήσσης, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα, ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὠχρός τέ μιν εἷλε παρειάς.* Quoniam autem etiam in tali facto sunt, quae ut solita consequantur, his quoque saepe admiscetur praesens. λ. 558. *ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας, νωθής, ᾧ δὴ πολλὰ πέρι ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγη· κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες τύπτουσιν ῥοπάλοισι· βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν· σπουδῇ τ' ἐξήλασσαν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς.*

Venio ad praesentis indicativum, quem quum Thierschius, ubi cum particulis *ὡς ὅτε* coniunctus invenitur, coniunctivo cedere iubet, vereor ut huius rei rationem exploratam habuerit. Tantum abest enim, ut coniunctivus ex particula *ὅτε* pendeat, ut potius ex ipsa re et natura comparationis explicandus sit. Quid enim? Vnde eum pendere dicemus, ubi, quod saepissime fit, sola particula *ὡς* vel *ὥστε* praecedit? Immo sive harum aliqua particularum, sive articulus praecedit, res ipsa doceat necesse est, qui verbi modus vel potuerit vel debuerit adhiberi. Quod ut planum faciamus, de utroque modo simul dicendum videtur. Atque indicativus (de praesente autem loquor, etsi quaedam horum, quae dicam, etiam in praeteritum quadrant) is igitur natura sua primo id indicat, quod re vera est vel fit; deinde notat, quod permanet in eo statu, in quo est; denique etiam, quod solet esse, significat. Coniunctivum autem, qui modus ita aliquid cogitari iubet, ut id non omnino et simpliciter, sed, si quando sit, esse intelligatur, eum si cum indicativo compares, huic, pro triplici eius significatione, tribus

tribus modis oppositum videbis. Primum enim, ut indicativus rem, tamquam quae vere fiat, proponit, ita eam coniunctivus non omnino, sed sic tantum fieri, si quando fiat, significat. Il ζ. 506. ο. 263. olim legebatur, ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ, δεσμὸν ἀποῤῥήξας, θείει πεδίοιο κροαίνων. Nuper editum θείῃ. Neutrum falsum: sed si indicativo usus est poeta, rem, ut quae vere fieret, narravit, talem dicens rupto capistro equum luxuriare; sin coniunctivo, ut incertam commemorat, talem cogitandum esse equum, quando eveniat, ut aliquis equus se a stabulo proripuerit. Deinde, ut indicativus permanentem statum significat, ita coniunctivus, ut qui, an aliquid vere sit, incertum relinquat, transeuntem statum, i. e. factum singulare indicat. Il ρ 434. ἀλλ' ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ' ἐπὶ τύμβῳ ἀνέρος ἑστήκῃ τεθνηότος, ἠὲ γυναικός χ. 93. ὡς δε δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσιν, βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'. In priore loco graviter falleretur, qui coniunctivum putaret admitti posse: nam de permanente statu sermo est, cuius status contrarium ob id ipsum non est pravo verbi modo inferendum, quia sic is status tolleretur: nec Latinus sermo hic coniunctivum ferat. Contra in altero exemplo, ut in commemoratione facti singularis, quod non semper exstet, sed aliquando eveniat, recte posuit coniunctivum. Eamdem ob caussam in priore loco posui ἑστήκῃ pro ἑστήκει, quod si praesens verbi ἑστήκω esset, ferri posset: sed non est ita: quare in coniunctivum mutetur necesse est. Fortuitum enim est, statui columnam. Sic etiam Od. χ. 468. scribendum, ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι, ἠὲ πέλειαι ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἑστήκῃ ἐνὶ θάμνῳ: ubi bona lectione, quam prima manus in cod. Harl. offerebat, uti nesciens Porsonus, in magnum errorem incidit. Eodemque modo Il. δ. 482. αἴγειρος ὥς, ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκῃ scribendum, non πεφύκει. Imperfecti enim, quodque eodem redit, plusquamperfecti usus in talibus locis plane monstruosus foret, quippe quo certa praeteriti temporis pars designaretur. Quod fugit Thierschium, qui in epimetro p. 216. in his Il. λ. 474. ὡσεί τε δαφοινοὶ θῶες ὀρεσ-

φιν

φιν ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ ἰῷ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσιν φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρόν, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ, scribi iubet ὀρώρει. Nempe praeteritum praecessisse dicit, unde non esse coniunctivo locum. Itane vero? Immo, ut supra observatum est, in comparationibus ubique praeteritum et praesens commiscentur, idque in primis in fine indicando locum habet. Sic Il. δ. 485. in eadem, cuius paullo ante mentio facta est, comparatione, τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ. ε. 522. νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν ἀτρέμας, ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο καὶ ἄλλων ζαχρηῶν ἀνέμων. Optativum ibi tantum hoc genus constructionum in comparationibus habet, ubi de re eo fine suscepta, ut quid possit fieri, agitur. Il. σ. 321. de leone ereptos catulos quaerente: πολλὰ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν, εἴ ποθεν ἐξεύροι. Et post praesens, ut quidem rhetores, Dionysius Halicarnassensis et Hermogenes, legebant, Il. μ. 434. ἥ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον, ἀμφὶς ἀνέλκει ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄροιτο, nescio an recte. Sed ex eadem observatione apparet, recte Ixionem Od. ε. 488. legisse: ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ, ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι, σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔῃ, non αὔοι. Similia vide in superiore dissertatione p. XII. seq. Ita coniunctivum praeterito iunctum videas Il. η. 5. ν. 64. ο. 363. ρ. 728. υ. 168. Od. δ. 357. 792. ξ. 65. τ. 206. ex quibus locis eum, qui Il. ο. exstat, frustra vitio, quod nullum est, liberare studuit Thierschius p. 196.

Sed redeundum in viam est. Tertio enim quemadmodum indicativus solere aliquid fieri indicat, ita coniunctivus ad unum refertur ex pluribus factum. Od. τ. 518. ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηῒς ἀηδὼν καλὸν ἀείδῃσιν, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο, δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν· ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν. Quod dicit, χέει, id significat, *fundere solet*: nam si hoc vellet, nunc ipsum lusciniam, quum ita, uti dicit, in arbore sedens canit, fundere sonoram vocem, coniunctivo

utendum

utendum erat; quemadmodum non ἀείδει, sed ἀείδησιν dixerat, non quamcumque canere solitam intelligens lusciniam, sed unam, eamque aliquo, quo cui libeat, temporis momento canentem describens.

Posuimus regulas et genera, quibus etiam si nihil amplius adderemus, sat lucis ad hanc rationem allatum arbitraremur. Sed iuvabit tamen singula explicatius pertractare. Et primum genus, quod est rerum vere exstantium, indicativum sibi postulare diximus. Il. ϑ. 540. τιοίμην δ', ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων. Referri huc possunt η. 438. οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης. ν. 298. οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πολεμόνδε μέτεισιν. Od. ζ. 102. οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα; et avium descriptio in Asio prato considentium Il. β. 459. Quamquam haec scio etiam aliter posse intelligi. Certa vero haec sunt χ. 318. οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ. ε. 5. ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅς τε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνησι λελουμένος ὠκεανοῖο. Sensere accuratiores grammatici, quum de Sirio sermo sit, non esse coniunctivo locum, quem alii admiserant, sed indicativum requiri: eo spectat scholiastae Veneti adnotatio, supplenda ex Etym. M. p. 650, 7. Confirmatur hoc alio Homeri loco, χ. 26. παμφαίνονθ', ὥστ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο, ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ· ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσιν· λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐστί, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν: et his Apollonii III. 957. ὑψόσ' ἀναθρώσκων, ἅτε Σείριος ὠκεανοῖο, ὃς ῥ' ἤτοι καλὸς μὲν ἀρίζηλός τ' ἐσιδέσθαι ἀντέλλει, μήλοισι δ' ἐν ἄσπετον ἧκεν ὀϊζύν.

Porro ubi permanens status significandus est, negamus, quaecumque particulae adhibeantur, alii modo, quam indicativo locum esse. Il. ι. 14. π. 3. ὥστε κρήνη μελάνυδρος, ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ. μ. 132. ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι, αἵτ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα, ῥίζησιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι. ο. 614 ἠΰτε πέτρη ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα, ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα,

κέλευθα, κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν. ρ. 747. ὥστε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ, ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς· ὅς τε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησιν πλάζων, ὐδέ τί μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες. Od. ι. 190. ὐδὲ ἐῴκει ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι ὑψηλῶν ὀρέων, ὅ τε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων. Nullus horum locorum coniunctivum admittit: quo posito fieri non posset, quin, quae nunc permanere significantur, fluxa et transeuntia intelligenda essent, ut illud Il. ε. 161. ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ πόρτιος ἠὲ βοός. Quorum similia ingenti numero afferri possent: sed satis habeo adnotasse, indicativum futuri, qui ex huiusmodi exemplis saepius a Wolfio eiectus est, nondum, ut oportebat, cessisse coniunctivo Il. β. 147. 395. (ubi non debebat Thierschius p. 177. ὅτ' ἐκίνησεν obtrudere) κ. 183. Od. ε. 368. Iam vero existimari poterit, quid sentiendum sit de his locis: Il. λ. 492. ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισιν χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ. Zenodotus, cuius plurimae feruntur pravae correctiones, πεδίονδε δίηται scribebat. Id arripiens Thierschius p. 199. dum mire laborat, ut insolentem huius verbi usum aliquo modo defendat, quid aliud quam facit, ut iam torrentem non iugi perpetuoque cursu ferri, sed, leporis instar, simul et venire et evasisse videamus? Non multum differt illud ρ. 263. ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπετέος ποταμοῖο βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω. Hic Thierschius p. 20. βεβρύχῃ legi iubens cum Aristarcho, hunc festinans auctorem nominavit lectionis, quae Aristophanis erat. Aristarchus enim, opinor, intelligebat, βέβρυχεν dictum oportere, ut de re, quae non interdum, sed perpetuo fieret. Coniunctivo usus est poeta in simili loco, ξ. 16. ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ, ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα: hoc enim non fit semper. Sed non est praetereundum aliud genus comparationum, quod etsi commemorationem continet rei transeuntis, tamen iure ad illas refertur, quibus permanens status describitur. Nam quum quis quid potest facere,

 cere,

cere, id si facit, factum est singulare; quum autem non potest, is perpetuus est et permanens status: omninoque negativae sententiae non ubique eamdem, quam affirmativae, rationem habent. Ita in his locis: σ. 161. ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔτι λέοντ' αἴθωνα δύνανται ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι. χ. 199. ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν, οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν.

Venio ad tertium genus, quod est eorum, quae solent fieri. Hoc quoque indicativum postulat. Iliad. β. 87. ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων. Ita cum eadem particula γ. 3. cum ὡς ε. 499. ι. 4. π. 765. φ. 22. Od. τ. 205. υ. 14. cum ὥστε δ. 433. μ. 278. ν. 703. π. 633. ρ. 755. Od. ν. 81. cum ὡς ὅτε Il. β. 210. μ. 451. π. 364. σ. 219. χ. 162. ψ. 692. Od. ν. 31. cum οἷος Il. ζ. 146. λ. 62. Od. σ. 193. τ. 233. cum ὅσος Il. β. 468. ε. 358. π. 589. ψ. 431. 517. ω. 317. Od. θ. 124. cum ἅτε Il. χ. 127. Sed quoniam, quae solent fieri, etiam ut semel facta narrari possunt, unde aoristi frequens usus hac in re est, non est mirum, si pleraque huius generis exempla etiam coniunctivum admittunt: quare ambiguum esse nonnumquam potest, uter modus usurpatus fuerit, v. c. Il. β. 210. ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται. Sed cur ad coniunctivum confugiamus, ubi nihil in indicativo vitii est? Nam si quis ὡς ὅτε cum indicativo praesentis construi neget, ei satis iam supra responsum arbitramur. Et respondebitur iterum infra. Quae quum ita sint, tantum abest, ut Thierschium probem, qui p. 19. seqq. Il. π. 384. τ. 357. φ. 12. Od. ε. 433. μ. 253. ω. 7. coniunctivos reponi iubet, ut etiam ubi libri hunc modum offerunt, ut Il. δ. 131. non sine dubitatione recipiendum putem. At non omnes indicativi tam facile removeri possunt. Quare alias quoque vias tentandas duxit Thierschius. Il. ψ. 759. ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεύς, ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο στήθεός ἐστι κανών, ὅν τ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ, πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει στήθεος. Quis credat, haerere quemquam in his potuisse? Nam quemadmodum τανύσσῃ, ut in singulari facto, dici debebat, ita,

ita, quum, quid soleret fieri, indicandum esset, ἐστι dictum oportebat. At Thierschius, ὅτε non posse cum indicativo praesentis construi ratus, ἐστι p. 22. mutat in ἄγχι, ut ad ὡς ὅτε verbum ὤρνυτο mente repetatur, cuius repetitionis quae quatuor exempla affert, iis etiam si adiecisset hosce sex alios locos, Il. ν. 471. 571. π. 406. Od. ε. 281. λ. 368. τ. 494. nihil tamen omnes probarent, quia in omnibus idem verbum, quod adiectum est, etiam in comparatione apte poni potuit: quod in hoc loco, cuius caussa illos attulit, non est: quare horum nullus, sed Il. ψ. 712. afferri debebat. Sed potuissent tamen isti loci certe hanc utilitatem habere, ut ne in epimetro illo p. 206. Pindarum Thierschius reprehenderet. Sed si posthac, ut speramus, illud ἐστὶ immotum manebit, multo magis manebunt haec, Il. δ. 422. ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐν αἰγιαλῷ πολυήχεϊ κῦμα θαλάσσης ὄρνυτ᾽ ἐπασσύτερον. θ. 555. ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην φαίνετ᾽ ἀριπρεπέα. Nam quum imperfectum his in locis infert Thierschius p. 6. non cogitavit, id quod supra iam ostendimus, imperfectum prorsus a comparationibus alienum esse. Neque id diligentem Homeri lectorem fugere potest. Illud enim non vereor, ne quis ᾖεν Il. ο. 274. Φ. 493. vel ἐπέφυε π. 487. ω. 759. vel ἐπέχραεν et ἔχραεν π. 352. Od. ε. 396. ut imperfecta afferat, vel πῖπτον ex vitiosa interpunctione Il. μ. 156. tueatur. Vnum proferri poterit ἐσσεύοντο Il. λ. 549. ο. 272. sed Aristarchus, ut in posteriore loco, ita sine dubio etiam in priore legebat ἐσσεύαντο. Non autem sic nomino Aristarchum, ut qui quemcumque vel obscurissimum grammaticum, vel recentissimum codicem, si suae alicui opinioni faveat, auctorem testemque afferunt. Tam enim vir ille admirabili fuit ingenio, ut vix putem ad illustrandam Homeri dictionem, quod recte acuteque animadversum sit, afferri posse, quin illi cognitum perspectumque fuerit: ut haud sciam, an perinde habendum sit, Homerum atque Aristarchum intelligere. Redeo ad indicativum praesentis. Et abunde iam demonstratum est, eum recte cum particulis ὡς ὅτε construi. Quod si ἂν, ut et ab nobis alibi dictum est, et a Thierschio p.

186. concessum, nihil ad verbi modum pertinet, non opus erit, quod ille vult p. 187. Iliad μ. 41. ὡς δ' ὅτ' ἂν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσιν κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται, de coniunctivo cogitare, aut Od. κ. 410. ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας, ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται, πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι, orationem putare abrumpi: quamquam si quis pertinacius contendat, non magnopere repugnabimus.

Dictum est supra, quae soleant fieri, per indicativum designanda esse. Quod quoniam tale est, ut quasi ratiocinatione quadam contineatur: nominatur enim, non secus atque in aoristo, unum factum pro pluribus: facile intelligitur, hanc totam rationem non aliter veram esse, nisi si etiam unum et singulare factum per indicativum significari possit. Neque vero, opinor, reperietur, qui hoc negatum eat. Quare etsi plerumque in singularibus factis coniunctivum deprehendimus, tamen feremus etiam indicativum. Il. β. 455. ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή. φ. 573. ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον. δ. 452. ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ. Ita cum particula ὡς υ. 490. ψ. 222. Od. π. 17. cum ὥστε Il. μ. 421. ο. 410. cum οἷος ρ. 53. Eodem referri potest, illud φ. 522. ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει ἄστεος αἰθομένοιο, ubi tamen si quis cum Thierschio p. 20. alteram lectionem ἵκηται, quae in simillimo versu σ. 207. est, praeferat, non repugnabo, modo ne id propter particulam ὅτε, sed ob aliam caussam, de qua hic dicere nihil attinet, faciat.

Quae quum ita sint, sic statuemus, in comparatione a singulari facto petita et indicativo et coniunctivo locum esse, sed indicativo rem simpliciter, tamquam quae fiat, describi, coniunctivo autem ita fieri, quando fiat, significari. Et coniunctivo sane saepissime utitur Homerus. Locos, in quibus hic modus cum particulis ὡς ὅτε sic iungatur, ut neque vitiosa lectione obscuratus sit, neque correptam vocalem habeat, Thierschius

schius p. 19. numerat septem et viginti, in quibus est Il. *ο*. 80. *ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νέος ἀνέρος*, ubi cur vulgatam *ἀναΐξῃ*, iure nuper expulsam, revocari velit, non assequor. Sed omnino festinantius haec omnia videtur scripsisse. Ita quem ex Od. *φ*. 347. affert locum, non in Odyssea, sed in Iliade legitur, quem autem ex Od. *ψ*. 233. profert, in eo non *ὡς ὅτε*, sed *ὡς ὅτ' ἂν* est; nec septem et viginti sunt huius generis loci, sed paullo plures: addi enim poterant Il. *δ*. 141. *λ*. 292. *ο*. 624. *υ*. 495. *φ*. 257. Od. *ι*. 391. Porro coniunctivus iungitur particulis *ὡς ὁπότε*, et saepe nudis *ὡς* et *ὥστε*, quin etiam particulae *ἠΰτε* Il. *ρ*. 547. ubi non debebat Thierschius p. 203. lectionem suspectam habere. Sic enim etiam Apollonius Rhodius I. 1049. ac satis ex his, quae hactenus disputavimus, appareat, modum verbi ex loci potius natura, quam ex particula pendere. Hinc supra pronomina *οἷος* et *ὅσος* commemoravi, ubi de indicativo agebatur. Quod ne imperitior aliquis cur fecerim, miretur, non abs re fuerit adiicere, posse illa pronomina etiam coniunctivo iungi, ut factum ab Homero Od. *ε*. 249. et Apollonio III. 876.

Videamus denique paucis de optativo. Nam quum non repugnet, comparari quid cum eo, quod non est quidem, sed esset, si casus ita ferret: apertum est, si tali quis comparatione utatur, ei adhibendum esse optativum. Od. *ι*. 383. *ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ τρυπάνῳ.* Thierschius p. 22. neminem laturum hoc vitium putat, nisi qui omnia licita esse sibi persuaserit. Immo vero qui mutatam volet optimam lectionem, omnia sibi licere credat necesse est. Nam cur mutetur? An quia *ὅτε* cum optativo iungi nequeat? At saepe iungitur. An quia non in comparatione? Sic certe p. 20. existimare videtur Thierschius. Quid vero, solisne exemplis, quid Graecum sit, quid non, efficiatur? Hoc mihi simile videtur, ut si quis linguam, quam nesciat, scire se dicat, si lexicon secum portet: quem rectius manu, quam mente tenere linguam dixeris: nam quod in scripto non habet, habet nusquam. Absit tam excors anxietas, ut, quod

necesse

necesse est dici posset, negemus posse dici, nisi exemplorum copia adsit. Et quaero, quot exemplis opus sit. Nam unum si est, corrigi video: video vero etiam corrigi, si plurima. Interea, donec, ut in testamentis condendis, lege constitutum fuerit, quot testes requirantur, ego uni fidem habebo. Nam quidni dici possit, *ut si quis carinam terebraret?* qua forma poeta propterea utitur, quia in mente habet, *ita Cyclopis oculum torquebamus, tamquam si trabem terebraremus.* Non semel autem, etsi aliis cum particulis, illa forma usus est. Il. β. 780. *οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡς εἴ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο.* λ. 389. *οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων.* χ. 410. *τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.* O[illegible] 313. *αὐτὰρ ἔπειτα ἄψ ἐπέθηχ', ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.* κ. 415. *δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς ὣς ἔμεν[illegible] εἰ πατρίδ' ἱκοίατο.* 419. *ὡς ἐχάρημεν, ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθ[illegible]ην ἀφικοίμεθα.* ρ. 366. *πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.*

Possem hic finem facere. Sed addam tamen alias quasdem observationes de modis verborum in comparationibus. Ac primo Thierschius, *ὅτε* cum indicativo praesentis construi negans, etiam eos locos tentavit, in quibus haec particula non praecedente *ὡς* in comparationibus inveniatur. Il β. 471. *ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά, αἵ τε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει.* π. 641. *ὡς ὅτε μυῖαι σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας, ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει.* Od. χ. 299. *βόες ὡς ἀγελαῖαι, τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν, ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται:* cum quo loco hunc comparat σ. 366. *εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.* Il. π. 384. *ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ Ζεύς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ, οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας, ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.* Omisit ν. 334. *ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι ἤματι τῷ, ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους, οἵ τ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὀμίχλην,* credo, quod etiam coniunctivus subintelligi posset.

Neglexit

Neglexit ψ. 598. *ὡς εἴ τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι.* In his igitur locis, quos attulit, omnibus p. 17. seqq. audacter coniunctivum reponi vult. Quod ego iudicium vehementer miror, tum propter usum Homeri, tum propter rationem grammaticam. Nam Homerum quidem quis nescit multa talia addere generatim, rei accuratius describendae caussa: quae ob id ipsum, quod generatim dicuntur, per indicativum adiicienda sunt: et ita semper fit: veluti Il. ι. 440. *νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο, οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσιν.* Deinde vero in illis locis, qui allati sunt, ne propter sensum quidem ubique coniunctivus reponi potest. Possit ille ferri in his, in quibus est, *ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι,* si non universe intelligantur de eo, quod in vere, in auctumno, in segete fieri soleat; sed si de muscis tum vasa obsidentibus, quum fuerint madefacta lacte; de turbine tum oriente, si quando largos imbres fundat Iuppiter; de rore tum spicis adhaerente, si quando segete horreant campi. Plane vero abhorret coniunctivus ab reliquis. Nam, ut hoc utar, quid longi dies ad oestrum? aut quis Latine dicentem ferat, oestro boves agitari veris tempore, quum fuerint longi dies, nec videat dicendum esse, *quum sunt longi?* In altero autem loco, in quo eadem verba sunt, sensum quidem praeberet coniunctivus, sed alienum ab loci istius natura. Nunc enim Vlysses, indicativo usus, hoc dicit, si sibi certandum cum Eurymacho sit opere faciundo veris tempore, quo longi sunt dies, diuque manere in opere licet, victorem se esse futurum. Quod si coniunctivo usus esset, hoc diceret: *si certandum nobis sit tempore verno, quum dies longi fuerint, vincam ego:* quo videretur Eurymachum in proximum ver ad certamen provocare. Quod si his in locis falsus foret coniunctivus, in reliquis autem mori poetae contrarius, posthac immotos spero indicativos mansuros esse.

Quae modo de particula *ὅτε*, supra autem de iis particulis et pronominibus, quibus ad similitudinem indicandam utitur Homerus, dicta sunt, eadem omnia dicta volo de pronominibus

minibus

minibus ὅς et ὅς τε. Nam haec quoque tetigit Thierfchius, qui in primo illorum, de quibus modo disputatum eft, locorum, p. 17. legi vult, αἴτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκωσιν, fimilemque mutationem etiam aliis in locis fe facturum fignificat. At rectiffime pofitus eft indicativus, ut quo folere ita fieri indicetur. Nam ubi de re certa vereque exftante, vel de ea, quae folet fieri, vel de permanente ftatu fermo eft, neceffarius, ut ubique, ita etiam in pronominis ufu indicativus eft. Vbi autem de fingulari facto agitur, coniunctivo locus eft, nec tamen, ut excludatur indicativus, nifi fi admiffus rem ambiguam reddit. Il. ψ 517. ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα ἕλκῃσιν πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν. Licuiffet hic etiam indicativo uti, quo res ut praesens defcriberetur. Sed π. 259. αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες, fi indicativo ufus effet, ambiguum foret, utrum folere vefpas a pueris irritari, an, quae eius mens erat, vefpas, fi quando irritatae effent, proruentes defcribere voluiffet. Sed clarius apparebit hoc difcrimen ex locis, in quibus uterque modus coniunctus eft, ut Il. γ. 60. αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής, ὅς τ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος, ὅς ῥά τε τέχνῃ νήϊον ἐκτάμνῃσιν. Non recte enim legitur ἐκτάμνησιν. Animum dicit durum effe, ut fecurim. Durities ergo proprium in fecuri eft et permanens: quod quum lignis rumpendis cernatur, indicativo id exprimit: fed etfi femper adeft illa in fecuri durities, at non apparet, nifi quum quis ea aliquid caedit: hinc per coniunctivum addit, *qui arborem caedat.* Quod fi pluribus verbis ifta eloqui voles, dicendum erit, animum durum effe, ut fecurim, cuius hoc proprium fit, lignum perrumpere, fi quis ea ad caedendum utatur. Satis effe arbitror, haec uno in exemplo oftendiffe. Plura qui requiret, ὅς τε cum indicativo in re certa et vera pofitum inveniet Il. ε. 5. ι. 5. λ. 270. ρ. 674. χ. 27. 29. de eo quod folet autem γ. 151. 198. ε. 525. η. 209. 257. ν. 102. 336. ξ. 399. π. 157. ρ. 21. 571. 757. υ. 253. τ. 521. ita denique, ut nihil nifi rei natura defcribatur λ. 298. 550. μ. 146. 434. ν. 472. 571. 796.

796. ο. 587. 631. π. 8. 757. ρ. 737. υ. 165. χ. 309. ω. 42. 81. Od. ε. 51. ζ. 131. ι. 323. ρ. 518. χ. 403 cum coniunctivo autem ita, ut, quoniam semper de facto singulari usurpatur, fere per *quando* vel *si* explicare possis, γ. 61. ε. 137. κ. 184. μ. 299. 423. ν. 138. 179. ο. 411. 579. 680. π. 590. ρ. 134. 725. σ. 319. φ. 283. χ. 23. ψ. 761. Od. ϑ. 524. ν. 31. ψ. 234. Obiter addo, multo saepius ὅς τε, quam ὅς ῥά τε dici, et ὅς ῥά τε quidem cum indicativo multo rarius esse, quam cum coniunctivo. Loquor autem hic ubique de praesentis indicativo. Rarissimum autem est ὅς sine particula τε in comparationibus, quod cum coniunctivo invenies Il. π. 260. 387. ρ. 110. Od. δ. 357. ξ. 65. π. 19. cum indicativo autem praesentis nescio an nusquam, si quidem duo loci, quos statim afferam, corrupti videntur. Nam Il. σ. 207. sic legitur: ὡς δ᾽ ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ᾽ ἵκηται τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφιμάχονται, οἵ τε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται Ἄρηϊ ἄστεος ἐκ σφετέρου. In quo loco recte dictum κρίνονται: describitur enim hostis, nec possis pro οἵτε particulam temporalem vel conditionalem ponere. Quod quum possis pro τήν, et pene debeas, quia id ipsum agitur, ut, quando ignem accendant, indicetur, ἀμφιμάχωνται scribendum videtur. Praeterea vero ἄστεος ἐκ σφετέρου scribendum est, quod est idem atque ἀπὸ πατρίδος. Alioquin enim, ut Heynius volebat, scribendum esset οἱ δὲ, quemadmodum Zenodotum legisse coniicias, qui, de insulanis haec intelligens, ἄστυ ποτὶ σφέτερον scribebat. Eodem modo in hoc, Od. ε. 394. ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἂν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ᾽ ἄλγεα πάσχων, scribendum est κῆται. Non alienum erit observasse, praeteriti indicativum in huiusmodi locis recte poni: eamdem enim habet vim, quam coniunctivus, ut rem ad factum singulare restringat. Ita in exemplo, huic, quod modo attuli, simillimo Il. ψ. 222. ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων, νυμφίου, ὅς τε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας. Poterat coniunctivum ponere, ut et in illo fecerat, et fecit in hoc, Od. ϑ. 523. ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα, ὅς τε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν. Ita indicativus praeteriti cum pronomine ὅς

τε explicari poteſt Il. η. 209. λ. 173. 475. ν. 390. (π. 483.) π. 353. 752. φ. 494. ψ. 432. 712. Od. π. 217. τ. 206. χ. 300. 384. et cum ὅς ζ. 233. (ψ. 160.) Alibi vero, ut in praesenti, vel ſimpliciter deſcribendae rei inſervit, ut Il. ε. 522. ν. 242. π. 583. 768. ϱ. 282. ω. 758. vel ſolere quid fieri notat, ut μ. 157. ν. 300. ϱ. 549. 676. Sed iſta coniunctivi ratio monet, ut dicamus de loco, qui ſingularis videtur, Od. τ. 108. ἦ γάϱ σεῦ κλέος οὐϱανὸν εὐϱὺν ἱκάνει, ὥςτέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδὴς ἀνδϱάσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων, εὐδικίας ἀνέχῃσι· φέϱῃσι δὲ γαῖα μέλαινα πυϱοὺς καὶ κϱιθάς, βϱίθῃσι δὲ δένδϱεα καϱπῷ, τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παϱέχει ἰχθῦς, ἐξ εὐηγεσίης· ἀϱετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ. Quae ſi verae ſunt lectiones, Ibycum ipſum, non Homerum, hos verſus feciſſe credas. Vulgo ἀνέχῃσι, φέϱῃσι, βϱίθῃσι, et ſic etiam apud Platonem II. de rep. p. 363. B. ubi tamen ex codice affertur βϱίθουσι. Deinde τίκτῃ quoque et παϱέχῃ apud Platonem eſt, niſi quod Baſ. ſecunda τίκτοι: τίκτῃ etiam Homeri cod. Harl. ex emendatione, et Vindobonenſis 50. παϱέχῃ. Et ἀνέχῃσι quidem coniunctivus omnino probandus. Quamquam enim hic indicativo videri poſſit locus eſſe, ut in deſcriptione regis boni, nec ſermo ſit de facto aliquo, ſed de permanente conditione, tamen, quia non deſcribitur rex, qualis unusquisque eſt, ſed ſi quis talis ſit, ut iuſtitiam colat, recte poni coniunctivum apparet. Quae autem ſequuntur, ſi de more per indicativum adiecta eſſent, φέϱει δέ τε dediſſet, opinor, poeta, et deinde βϱίθει, τίκτει, παϱέχει. Nunc, ſi genuina ſunt φέϱῃσι et βϱίθῃσι, coniunctivi ſint neceſſe eſt, ut credibile ſit, etiam τίκτῃ et παϱέχῃ eſſe genuina. Nam quod Thierſchius p. 185. dicit, coniunctivum ſemel tantum ultra particulam δὲ extendi, Il. ϱ. 520. ſeqq. non eſt verum. Nam etiam Od. ξ. 65. habemus, ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἔπι ἔϱγον ἀέξῃ. Eodemque referri poterit Iliad. κ. 360. ὡς δ' ὅτε καϱχαϱόδοντε δύω κύνε, εἰδότε θήϱης, ἢ κεμάδ' ἠὲ λαγωὸν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ χῶϱον ἀν' ὑλήενθ'· ὁ δέ τε πϱοθέῃσι μεμηκώς. Quamquam dubitare me fateor, an etiam poſt indicativum inferri

con-

coniunctivus poſſit. Certe in illo loco, Il. ψ. 703. ἀλλ' ὥστ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον ἶσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς· τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει, ἱεμένω κατὰ ὦλκα· τεμεῖ δέ τε τέλσον ἀρούρης, ubi nec τεμεῖ nec τέμνει ferri poteſt, ex ſcholiaſtarum adnotationibus colligas fuiſſe, qui τεμῇ legerent, is ut eſſet coniunctivus aoriſti ſecundi paſſivi: quam opinionem priusquam quis ut abſurdam reiiciat, reputet velim, quae pro ea dici poſſint. Alia modi mutatio eſt in his Il. ο. 80. ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἐληλουθώς, φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ, ἔνθ' ἤην (hoc vulgatae εἴην praeferendum videtur) ἢ ἔνθα· μενοινήσειέ τε πολλά. Wolfius ex Ariſtarchi ſententia edidit μενοινήῃσι: ſed quum haec aperte correctio ſit, eo ipſo efficitur, ut a poeta optativum profectum credamus, qui habet idoneam rationem, ſi ſic intelligas, *ut ſubito transſilit mens viri, qui multis itineribus exercitus cogitet, hic fui vel illic: poſſitque multa cogitare.*

Sed ſemel mota quaeſtione de mutatione modorum non poteſt regula praetermitti, quam Thierſchius p. 185. protulit, poſt particulam δὲ novam inſtitui ſtructuram poſſe, non etiam poſt τέ. Vnde ille β. 149. ex cod. Townl. ἐπί τ' ἤμυ (ita volebat) ἀσταχύεσσιν, θ. 340. ἑλισσόμενον δὲ δοκεύει, λ. 156. πάντῃ δ', et p. 20. Od. ω. 8. ἔχωνται, quoniam paullo ante ποτέωνται, ei placebat, ſcribendum cenſet. At longe alia eſt ratio, qua harum uſus particularum in comparationibus continetur. Etenim τέ, ſive idem, ſive alius ſequitur verbi modus, hunc uſum praeſtat, ut partes comparationis coniungat eas, quae nullam inter ſe oppoſitionem continent, ſed tantum alia alii accedunt. Il. γ. 33. ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα, ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς. Δὲ autem vel oppoſitioni inſervit, ut ε. 136. ὥστε λέοντα, ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσιν χραύσῃ μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ· τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν, ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει, ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται. π. 299. ὡς δ' ὅτ' ἀφ'

ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεύς· ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι, καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ ὑπερῥάγη ἄσπετος αἰθήρ. Vel ad declarationem praecedentium adhibetur, ut β. 455. ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην οὔρεος ἐν κορυφῆς· ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή. δ. 75. οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω, ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρεῖ λαῶν, λαμπρόν· τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται. 275. ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς· τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον ἠΰτε πίσσα φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον· ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν· ῥίγησέν τε ἰδών, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα. Sed quid exempla in huiusmodi re congeram, quum praesertim verendum sit, ne vel sic multa attulerim, quae diligentem Homeri lectorem non lateant. Non poenitebit me tamen haec attigisse, si illud effecero, ut ne quis iusto calidius de hoc genere pronunciet. Quod si hic illic, ut mihi videtur, factum est a Thierschio, non sum nescius, accidisse id obruto distractoque magna negotiorum et multitudine et varietate, ut qui saluberrimum susceperit opus instaurandi in Bavaria strenui antiquarum litterarum studii: quod opus successus habere felicissimos, egregiamque iuventutem navi et industrii ducis solertia efflorescere, satis Acta illa testantur Monacensia.

FRIDE-

FRIDERICVS LVDOVICVS PETRVS CERVTTI

MED. BACC.

Natus Cizae d. XXIV. Aug. a cIↄIↄcclxxxix. patrem habet Petrum, mercatorem, matrem Marianam, cuius nomen gentile est Carius: a quibus initio domi Heldii et Lobeckii disciplinae commissus, inde in schola patria a Müllero, Siebelisio, Kieslingio, Gelbrichtio, Rebsio formatus, a. h. s. VII. ab Ludwigio civibus huius Academiae adscriptus, magistros habuit in philosophia Platnerum, in physiologia eumdem, et Leunium, et Clarum; in botanice Schwägrichenium, in chemia Eschenbachium, quo duce etiam disputando de rebus medicis multum se profecisse dicit; in anatomice Rosenmüllerum et Clarum, cuius etiam institutionibus casuisticis magno cum fructu interfuit. Kühnium audivit de morbis infantum et toxicologia disserentem. Pathologiam eum Clarus et Ludwigius, hic etiam nosologiam specialem, pathologiam anatomicam, politiam medicam et medicinam forensem; Haasius materiam medicam, Gehlerus, cuius obitu universa nunc civitas nostra dolet, chirurgiam, Iörgius et Müllerus artem obstetriciam, Reinholdus, Clarus, et Eisfeldus therapiam specialem docuerunt. Plurimum debet Regio instituto clinico, quod Claro et Gehlero ducibus ultra anni spatium frequentavit. Praecipue se obstrictum fatetur Ludwigio et Caro, quorum illi iam fere triennium a manibus est, Clari autem in exercenda arte auctoritate, consilio, et exemplo utitur. Anno h. s. X. factus est Medicinae Baccalaureus.

GVILIEL.